

بهینه سازی ترمودینامیکی پارامترهای عملکردی سیکل تولید همزمان با استفاده از الگوریتم ژنتیک

احسان طاهری پور

دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد
اسلامی واحد ذرفول

taheripour.ehsan@gmail.com

سید سجاد موسوی اصل

دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد
آزاد اسلامی واحد ذرفول

s.mousaviasl@gmail.com

اخفشین قنبر زاده

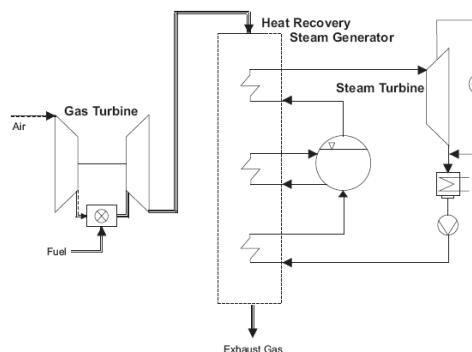
استادیار دانشگاه شهید چمران
ذرفول

ghanbarz@yahoo.com

محمد رضا عصاری

استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد
ذرفول

Mr.assari@yahoo.com

امروزه انرژی یکی از مهمترین مباحث مطرح شده در بخش مهندسی است. با توجه به قیمت بالای انرژی و روند رو به کاهش منابع سوخت های فسیلی، توجه همگان به استفاده بهینه از انرژی و کنترل مصرف آن از طریق استفاده از سیستم های با رانمنان بالاتر یا فناوری های جدیدتر معطوف شده است. شکل(1) جزای کلی یک نیروگاه سیکل تولید همزمان بر پایه توربین گاز را نشان می دهد. در یک نیروگاه سیکل تولید همزمان تجهیزات به کار رفته از جمله کمپرسورها، توربین ها، پمپها و شیرالات اکثر با صورت کالاهای استاندارد تجاری در اندازه های مختلف وجود دارند و این در حالی است که بویلر بازیاب گرمای تولید کننده بخار

چکیده

طراحی سیکل تولید همزمان بسیار پیچیده بوده که علت این امر وجود دو سیکل تولید توان متفاوت است که توسط بویلر بازیاب به یکدیگر مرتبطند و هر گونه تغییری در طراحی، مستقیماً توان، بازدهی، هزینه ها و بسیاری از متغیرهای دیگر را تحت الشاعع قرار می دهد. محققین همواره در تلاش بوده اند راهی برای بهینه سازی اجزا و بخش های مختلف سیکل های تولید همزمان ارائه نمایند ولی بررسی کامل سیکل به دلیل پیچیدگی های منحصر بفرد خود کمتر مورد توجه بوده است. در این مقاله به مدلسازی کامل سیکل تولید همزمان، ارائه نتایج تحلیل انرژی، انرژی تعریف تابع برآش مناسب و سپس بهینه سازی مدل ارائه شده توسط ابزار توانمند الگوریتم ژنتیک میپردازیم همچنین صحت نتایج محاسبه شده توسط مقایسه با نتایج عملی سیکل دانشگاه بیلکنت به اثبات رسیده اند. لازم به ذکر است در این پژوهش برای اولین بار سیکل کامل تولید همزمان توسط الگوریتم ژنتیک بهینه شده است.

واژه های کلیدی: سیکل تولید همزمان، بهینه سازی، الگوریتم ژنتیک، مدلسازی

مقدمه

7 - Heat Recovery Steam Generator(HRSG)

و ترکیب شیمیایی آن در خروج از توربین گاز؛ محاسبات را انجام می‌دهیم [3].

با توجه به شکل (4) اختلاف دمای نقطه پینچ^۹ به عنوان اختلاف دمای بین بخش خروجی تبخیر کننده گاز و بخش تبخیر کننده آب تعریف می‌شود [11].

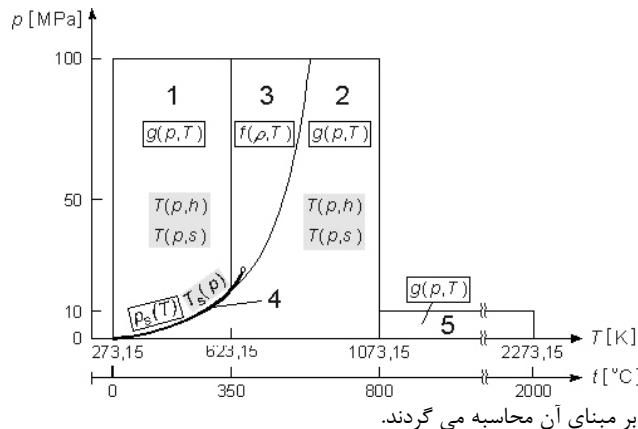
از معدهود اجزایی است که برای هر نیروگاه خاص و با توجه به شرایط آن ساخته می‌شود [1].

شکل ۱- اجزای کلی سیکل CHP

با توجه به اینکه بهینه سازی براساس توابع هدف متفاوتی مانند افزایش بازدهی، کاهش هزینه ها و یا افزایش سوددهی صورت می‌گیرد لازم به ذکر است که در این مقاله به بهینه سازی ترمودینامیکی سیکل بخار در نیروگاه های سیکل تولید همزمان می‌پردازیم. بدین منظور سیکل تولید همزمان با بویلر بازیاب سه فشاره مدلسازی شده و پس از تکمیل مدل، سیکل بخار، با توجه به مفاهیم قانون دوم ترمودینامیک بهینه می‌شوند. از آنجا که سیستم مورد بررسی، یک سیستم تولید توان می‌باشد؛ لذا هدف گذاری در تحلیل این سیستم، تولید توان ماکزیمم و افزایش راندمان انرژی و اکررژی می‌باشد و ما ناگزیر به بررسی کل سیکل بخار می‌باشیم [2].

مدلسازی سیکل تولید همزمان

از آنجا که تشریح کامل مدلسازی سیکل بسیار مفصل و پیچیده می‌باشد در این بخش به اختصار به مبنای مدل سازی اشاره می‌گردد. برای مدلسازی خواص آب-بخار از آخرین استاندارد مربوطه تحت عنوان یاپس ۸ استفاده شده است. همانطور که در شکل (2) ملاحظه می‌گردد، این استاندارد، منحنی فشار-دمای آب را به ۵ ناحیه تقسیم می‌کند و در هر ناحیه، یک چند جمله‌ای برای محاسبه خواص، بر مبنای توابع استاندارد گیبس و هلmholtz، رائه شده است که بقیه خواص به طور کامل

بر مبنای آن محاسبه می‌گردد.

شکل ۲- ناحیه های عملکردی استاندارد ۹۷

حداکثر خطای برای هر یک از مقادیر مورد نظر به صورت جدول (1) می‌باشد، با توجه به این جدول و پس از محاسبه خواص ترمودینامیکی آب-بخار در تمامی نقاط سیکل بخار با مبدل بازیاب سه فشاره که در شکل (3) نشان داده شده است و با در نظر گرفتن دبی و دمای گازهای خروجی

جدول ۱- مقادیر خطای بر اساس استاندارد IAWPS97

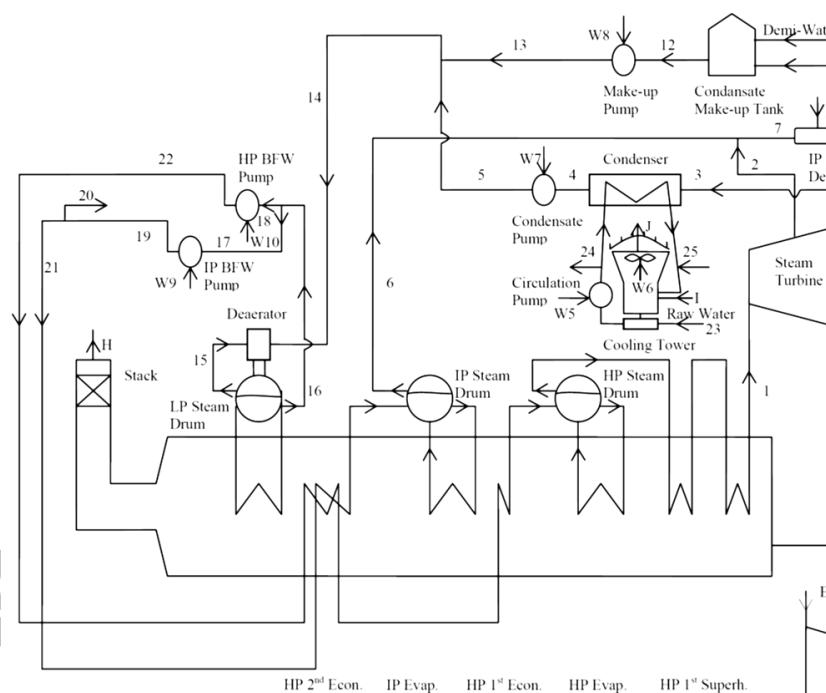
		ناحیه اشباع		ناحیه تک فاز	
		0.05 %	فشار اشباع	0.05 %	حجم ویژه
0.02 %	دماه اشباع			0.2 kJ/kg	انتالپی
	1 %		گرمای ویژه		
		0.0002 kJ/(kg.k)		انتروپی	
		0.2 kJ/kg	انرژی آزاد گیبس	0.2 kJ/kg	

این دما که در نمودار، کمترین اختلاف دمای ممکن است، در محاسبات مربوط به سطح انتقال حرارت به شدت تاثیر می‌گذارد. هر چند از لحظه ترمودینامیکی بهتر است که این دما در حداقل مقدار ممکنه خود باشد اما از لحاظ اقتصادی به دلیل نیاز به سطح تبادل گرمای بیشتر، مقداری بین ۸ تا ۲۵ کلوین را دارد [4 و ۵]. اختلاف دمای بعدی که در شکل (4) نشان داده

در این پژوهش هوا شامل چهار جز اکسیژن، نیتروژن دی اکسید کربن و

ورودی های برنامه			
محدودیت	واحد	متغیر	
$0 < P5 < 10$	bar	P5	فشار پمپ بعد از کندانسور
$0 < P16$	T		فشار ده
$10 < P19$			فشار ده
$30 < P22$			فشار ده
$0 < X1$			نسبت
$0 < X2$			نسبت
$0 < X3$			توربین
$200 < T1$	LP Ev	HP 1 st IP Econ.	نسبت به بخار
$200 < \lambda$		HP 2 nd Evap. Econ.	دمازدگار
		HPEvap.	در صد
		HP Spht.	
		Q Transferred	
$2 < rp < 5$	-	نسبت تراکم توربین گاز بخش مول گاز	
$Tb3 < Tb4 < Tb5$	OC	دمازدگار بخار خروجی پیشگر مکن فشار متوسط و مرحله ی دوم فشار بالا Tb4	
$Tb5 < Ta6 < Ta5$	OC	دمازدگار خروجی تبخیر کننده ی فشار متوسط	
$Tb7 < Tb8 < Tb9$	OC	دمازدگار بخار خروجی پیشگر مکن فشار بالا	
$Tb9 < Ta4 < Ta3$	OC	دمازدگار خروجی تبخیر کننده ی فشار بالا	
ثوابت			
ثابت	مقدار	مقدار	ثابت
دمازدگار	15	80 %	بازده پمپ های D, C, E و پمپ آب جگرایی
رطوبت نسبی هوا	60 %	80 %	بازده توربین بخار
تلفات حرارتی بویلر	0.02	85 %	بازده کپرسورهای بخش تولید گاز
افت فشار بویلر	0.05	80 %	بازده کپرسور توزیع سوخت
حداقل دمازدگار	130	82 %	بازده توربین بخش تولید گاز
کیفیت بخار خروجی توربین	0.98	91 %	بازده توربین تولید توان سیکل گاز
درصد بخار اталافی در فرایند جانبی	30 %	98 %	بازده ژنراتورهای توربین بخار و گاز
دمازدگار آب چگالیده برگشتی از فرایند جانبی	60	0.07	فشار چگالنده
فشار توزیع سوخت	40	1.45	دبی سوخت
تواضع هدف			
FUE			راندمان انرژی
εp			راندمان اگزرزی
PHR			نسبت کار تولیدی کل سیکل به انرژی ارسالی به فرایند

شده است، دمای نقطه نزدیکی ۱۰ می باشد. اهمیت دمای نزدیکی، تقریباً در حدود دمای نقطه پینچ است و لذا در محاسبات باید این مساله نیز در نظر گرفته شود. لازم به ذکر است در این پژوهش بهینه سازی در دو حالت مختلف یکی با فرض ثابت در نظر دمای پینچ و نزدیکی و دیگری با فرض تخمین این داماها توسط الگوریتم ژنتیک بررسی شده است.

$$PHR = (\dot{W}_{net})_{plant} / \Delta \dot{H}_{Process} \quad (5)$$

$$\varepsilon_{Plant} = [(\dot{W}_{net})_{plant} + \Delta \dot{E}_{Process}] / \dot{E}_f \quad (6)$$

مسئله مهمی که در مدلسازی باید در نظر گرفت، اعمال محدودیت های است که مسئله را از وضعیت غیر ممکن بیرون می آورد. مانند حداقل کیفیت بخار خروجی از توربینها و حداقل دما ای خروجی دودکش به منظور جلوگیری از خوردگی، در واقع این محدودیت ها از رسیدن به نتایج بدیهی و یا نتایجی که منجر به نقض قوانین فیزیکی میگردند جلوگیری مینمایند. از جمله این نتایج میتوانیم منفی شدن دمای گاز در طول مبدل بازیاب اشاره نمود که در این تحقیق با اعمال محدودیت های مناسب مشابه آنچه در جدول (2) برای ورودی های برنامه بیان شد، از به وقوع پیوستن چنین نتایجی جلوگیری شده است، همچنین با استفاده از توابع مجازات محدودیت هایی به این منظور تعریف شده است که از بیان و توضیح آنها به علت رعایت اختصار خودداری شده است. صحت این امر با مقایسه نتایج بدست آمده با نتایج سیکل عملی مشابه که در بخش نتیجه گیری به آن اشاره خواهد شد اثبات شده است [14 و 15].

بهینه سازی و الگوریتم ژنتیک

الگوریتم ژنتیک در سال 1970 توسط هلند، دیجونگ و گلدبرگ ۱۱ ارایه شد. این الگوریتم جز الگوریتم های بهینه سازی تصادفی ۱۲ است و به خصوص برای بهینه سازی مسایل پیچیده با فضای جستجوی ناشناخته مناسب است. به طور مختصر گفته میتوان گفت که الگوریتم ژنتیک یک تکنیک برنامه نویسی است که از تکامل ژنتیکی به عنوان یک الگوی حل مسئله استفاده می کند. مسئله ای که باید حل شود ورودی است و راه حل ها طبق یک الگو کدگذاری می شود و تابع برازنده ۱۳ هر راه حل کاندید را ارزیابی می کند که اکثر آنها به صورت تصادفی انتخاب می شوند. ساختار کلی یک الگوریتم ژنتیک را می توان بدین ترتیب تصور نمود که ابتدا مکانیزمی برای تولید هر جواب مسئله به یک کروموزوم تعریف نمود و پس از آن یک مجموعه از کروموزوم ها که در حقیقت مجموعه ای از جواب های مسئله هستند بعنوان یک جمعیت آغازین ۱۴ تهیه می گردد. این مجموعه که اندازه آن دلخواه است و توسط کاربر تعریف می شود، اغلب بصورت تصادفی ایجاد می گردد. بعد از این مرحله باید با بکارگیری عملیات ژنتیک ۱۵ اقدام به ایجاد کروموزوم های جدید موسوم به فرزنده ۱۶ نمود. پس از تولید یکسری کروموزوم جدید باید با استفاده از عمل

بخار آب در نظر گرفته میشود و خواص هریک از اجزا را نسبت به دما متغیر در نظر گرفته و از روابط درونیابی شده به منظور تعیین انتالپی و انتروپی استفاده مینماییم. سوخت مصرفی سیکل، گاز متان در نظر گرفته میشود.

شکل ۴ - منحنی دما بر حسب گرمای مبادله شده در سیکل سه فشاره

ورودی، ثوابت و توابع هدف برنامه نوشته شده به منظور بهینه سازی سیکل تولید همزمان مدلسازی شده، شامل پارامترها و متغیرهایی است که در جدول (2) ارائه شده است. با مشخص بودن شرایط ورودی سیکل که در جدول (2) به آنها اشاره شد و داشتن نسبت تراکم و روابط درونیابی شده میتوان به ترتیب شرایط بعد از مراحل اول و دوم کمپرسور را محاسبه نمود [6 و 7]. از رابطه (1) به منظور محاسبه ی دبی هوای سوخت مصرفی استفاده مینماییم

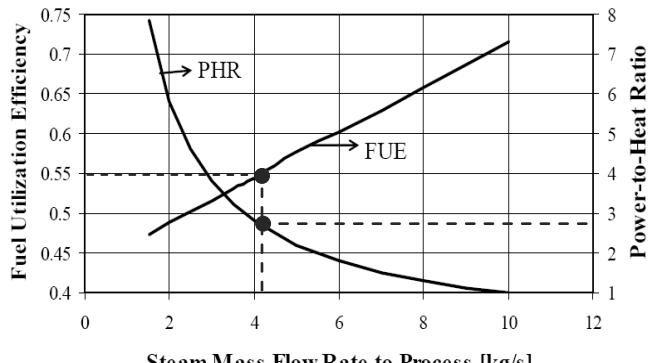
$$CH_4 + (0.01\lambda)(2n_{N_2} + 2O_2 + 2n_{CO_2}CO_2 + 2n_{H_2}H_2O) \rightarrow (2\lambda N_{N_2})N_2 + (2\lambda - 2)O_2 + (2\lambda N_{CO_2} + 1)CO_2 + (2\lambda N_{H_2} + 2)H_2O \quad (1)$$

رابطه فوق بیانگر واکنش گاز متان با درصد هوای تثویری λ و هوای ورودی سیکل با ترکیب مولی مشخص میباشد. دمای آبیاتیک شعله با نوشتن بالا انس انرژی روی محفظه احتراق و با فرض عدم وجود تلفات حرارتی بدست می آید. گاز خروجی از محفظه احتراق در دو مرحله در توربین های فشار بالا و فشار پایین مبسط شده به نحوی که فقط کار کمپرسور نظیر خود را تأمین مینماید و سپس گاز خروجی از توربین دوم وارد توربین تولید توان میشود و تا اندکی بالاتر از فشار محیط مبسط میشود این اختلاف فشار جزئی صرف غلبه بر مقاومت مسیر بویلر بازیاب میگردد [8] با استفاده از روابط ترمودینامیکی حاکم بر سیکل و استفاده از جداول ترمودینامیکی، نوبت به تعیین کار و بازده کل سیکل توسط روابط (2) الی (5) [9].

$$\begin{aligned} \dot{W}_{bottoming-cycle} &= \dot{W}_{Generator} - (\sum \dot{W}_{Pumps}) \\ (2) \quad (\dot{W}_{net})_{plant} &= \\ (\dot{W}_{net})_{Gas\ cycle} &- \dot{W}_{Bottoming\ cycle} \quad (3) FUE = \\ [(\dot{W}_{net})_{plant} + \Delta \dot{H}_{Process}] / [(m_{fuel}).LHV] & \quad (4) \end{aligned}$$

جدول ۲- ورودی ثوابت و توابع هدف

جدول ۳- نتایج محاسبه شده از مدل شبیه سازی شده و نتایج سیکل واقعی همانطور که مشاهده میگردد با افزایش $7/2$ درصدی راندمان انرژی و $6/8$ درصدی راندمان اگررژی میتوان به این نتیجه رسید که در دراز مدت مقادیر قابل توجهی در مصرف انرژی صرفه جویی خواهد شد لذا با توجه به اهمیت ویژه ای طراحی بهینه در سیکل های تولید توان و نتایج این پژوهش، میتوان به این نتیجه رسید که میتوان در طراحی سیکل های تولید توان از الگوریتم های هوشمند به نحو موثری استفاده نمود. همچنین پیشنهاد میگردد به منظور دستیابی به نتایج دقیق تر در پیش بینی رفتار سیکل، میتوان پارامتر های بیشتری را در مدلسازی اعمال نمود، به نحوی که مدل هرچه بیشتر از حالت ایدآل به حالت واقعی نزدیک شود که این امر مستلزم ارائه مدلهای دقیق تر از مجموعه ای توربین گاز به ویژه فرایند احتراق میباشد. لازم به ذکر است در پژوهش های آتی میتوان از الگوریتم های جدیدتر و یا الگوریتم های ترکیبی به منظور دست یابی به نتایج بهینه تر استفاده نمود.

شکل ۵- تغییر PHR و FUE نسبت به دمی بخار

تحول ۱۷ اقدام به انتخاب ۱۸ برازنده ترین کروموزوم ها نمود. این فرآیند موظف به گلچین کردن کروموزوم های برازنده در میان والدین و اولاد میباشد بطوریکه تعداد کروموزوم های منتخب برابر با اندازه جمعیت اولیه باشد. فرآیند انتخاب مبتنی بر مقدار برازنده^{۱۹} هر رشته است. در حقیقت فرآیند ارزیابی 20 محوری ترین بحث در فرآیند انتخاب است. تا بدین مرحله یک تکرار یا یک نسل از الگوریتم طی شده است. الگوریتم پس از طی چندین نسل بتدریج به سمت جواب بهینه همگرا می شود. شرط توقف مسئله نیز طی کردن تعداد معینی تکرار است که پیش از آغاز الگوریتم توسعه کاربر تعیین می شود [۱۲ و ۱۳].

از آنجا که سیستم مورد بررسی در این پژوهش دارای نقاط بهینه محلی بسیاری میباشد و همچنین برهمکنش میان روابط در آن بسیار پیچیده است، لذا استفاده از الگوریتم های هیوریستیک برای بهینه سازی، بهترین راه ممکن به نظر می رسد که در این مقاله از روش الگوریتم ژنتیک استفاده میناییم.

متغیرهای تصمیم در بهینه سازی سیکل و دامنه تغییر آنها، در بخش پارامتر های ورودی در جدول (۲) ذکر شده است. در الگوریتم ژنتیک مقدار تابع شایستگی بهینه می شود و این تابع شا مل تابع برازش و تعدادی توابع جریمه می باشد، که در این پژوهش تابع برازش به نحوی تعریف شده است که با کمینه شدن آن مقادیر توابع هدف بیشینه میگردند. تابع شایستگی به صورت رابطه (۷) تعریف میگردد.

$$\begin{aligned} \text{Fitness} &= w_{FUE} \times (1 - FUE) + w_{\varepsilon} \times (1 - \varepsilon) + \\ &w_{PHR} \times \left(\frac{1}{PHR} \right) + w_{T_{Exhaust}} \times \\ &| (T_{a8} - T_{Desirable\ Exhaust}) | + w_{Process\ Ex.} \times \\ &| (E_{Process} - E_{Desirable\ Process}) | \end{aligned} \quad (7)$$

توابع هدف و تابع برازش تعریف شده نشان می دهد که در طی فرآیند بهینه سازی، بهترین متغیرهای تصمیم به منظور بدست آوردن توان خروجی بیشتر از سیکل بخار و ارضای محدودیتهای ذکر شده انتخاب می شوند. مقایسه ای نتایج محاسبه شده از مدل شبیه سازی شده و نتایج بدست آمده از تحلیل ترمودینامیکی و سیکل واقعی در جدول (۳) نشان داده شده است.

بحث و نتیجه گیری

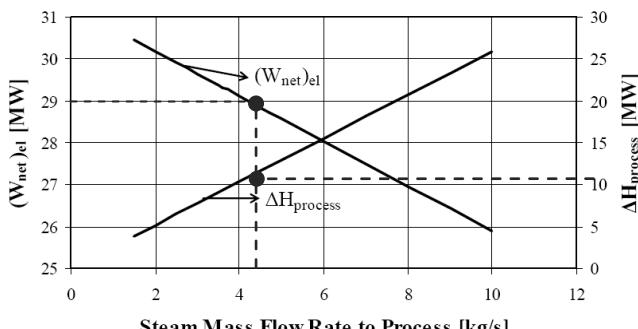
باتوجه به داده های موجود سیکل بیلکن و نیز نتایج تحلیل های ترمودینامیکی انجام شده روند تغییرات توابع هدف نسبت به میزان بخار ارسالی به فرایند جانبی و همچنین ارتباط میان توابع هدف مطابق شکل های ۵ و ۶ میباشد. با توجه به نتایج ذکر شده در جدول (۴) مشاهده میگردد که تمامی پارامتر های مطلوب به میزان چشمگیری نسبت به حالت واقعی بهبود نشان میدهند و همچنین میتوان ملاحظه نمود چنانچه دمای های پینچ و نزدیکی به عنوان اعداد از پیش تعیین شده مقید نباشند، نتایج بهتری حاصل میگردد.

Evolution Operation - 17

Selection - 18

Fitness Value - 19

Evaluation - 20

شکل ۶- تغییر انرژی های خروجی نسبت به دبی بخار

جدول ۴- مقایسه نتایج مدلسازی

w_{FUE}	ضریب وزنی مربوط به پارامتر FUE
w_{ε}	ضریب وزنی مربوط به پارامتر ε
w_{PHR}	ضریب وزنی مربوط به پارامتر PHR
$w_{T_{Exhaust}}$	ضریب وزنی مربوط به پارامتر $T_{Exhaust}$
$w_{Process\ Ex.}$	ضریب وزنی مربوط به پارامتر $Process\ Ex.$
t_{a8}	دمای گازهای خروجی از دودکش HRSG
$T_{Desirable\ Exhaust}$	دمای مطلوب گازهای خروجی از دودکش HRSG
$E_{Process}$	اگزرسی ارسالی به فرایند جانبی توسط بخار
$P5$	فشار پمپ بعد از کندانسور P5
$P16$	فشار دیگ بخار کم فشار P16
$P19$	فشار دیگ فشار متوسط P19
$P22$	فشار دیگ فشار بالا P22
$X1$	نسبت دبی بخار فشار بالا به فشار متوسط

مقادیر محاسبه شده از مدلسازی		مقادیر اندازه گیری شده سیکل واقعی		نقطه
(MPa) فشار	(°C) دما	(MPa) فشار	(°C) دما	
16.00	15.00	16.00	15.00	A
1.01	15.00	1.01	15.00	B
1.01	16.00	1.01	15.00	C
40.00	35.00	40.00	35.00	D
16.00	15.00	1.01	15.00	E
5.10	965.24	3.59	733.60	F
1.06	614.34	1.06	494.65	G
1.06	130.00	1.01	130.00	H
87.00	442.64	46.00	450.00	1
16.24	245.73	16.00	335.70	2
0.07	39.00	0.07	38.97	3
0.07	39.00	0.07	38.97	4
6.37	39.03	6.50	39.17	5
16.24	202.10	16.00	201.30	6
16.24	204.18	16.00	283.72	7
16.24	202.10	16.00	201.30	8
13.24	192.10	13.00	191.64	9
3.00	60.00	3.00	60.00	10
3.50	15.00	3.50	15.00	11
0.05	32.00	n.a.	32.00	12
6.37	32.09	6.50	32.16	13
6.37	36.58	6.50	36.58	14
4.21	145.43	1.70	115.12	15
4.21	145.43	1.70	115.12	16
4.21	145.43	1.70	115.12	17
4.21	145.43	1.70	115.12	18
16.24	145.66	16.00	115.57	19
16.24	145.66	16.00	115.57	20

فهرست علامت

علامت انگلیسی	
$\Delta \dot{H}_{Process}$	نرخ آنتالپی ارسالی به فرایند جانبی توسط بخار
$\dot{E}_f$	نرخ اگزرسی سوخت
$(\dot{W}_{net})_{plant}$	نرخ کار خالص تولیدی کل مجموعه

نتایج الگوریتم زنتیک بدون در نظر گرفتن روش پینچ		نتایج الگوریتم زنتیک با در نظر گرفتن روش پینچ		خطا	مقدار محاسبه شده در مدل	مقدار اندازه گیری شده واقعی	متغیر
درصد بهبود	مقدار	درصد بهبود	مقدار				
10.3 %	32.1 (MW)	6.5 %	31.0 (MW)	0.7 %	29.3 (MW)	29.1 (MW)	$(W_{net})_{el}$
-	10.9 (MW)	-	11.0 (MW)	-0.9 %	10.9 (MW)	11.0 (MW)	$\Delta H_{Process}$
7.4 %	2.9	3.7 %	2.8	0 %	2.7	2.7	PHR
7.2 %	0.59	5.4 %	0.58	0 %	0.55	0.55	FUE
6.8 %	0.47	4.5 %	0.46	-	0.44	-	$\dot{E}_f$

$\Delta T_{p,p}$	اختلاف دمای پینج
$\Delta T_{a,p}$	اختلاف دمای نزدیکی
CH_4	متان
N_2	نیتروژن
O_2	اکسیژن
CO_2	دی اکسید کربن
H_2O	آب
n	تعداد مول ها در واکنش احتراق
$\dot{W}_{\text{bottoming-cycle}}$	کل کار تولیدی سیکل بخار
$\dot{W}_{\text{Generator}}$	مجموع توان الکتریکی تولیدی ژنراتورها
$\dot{W}_{\text{Pumps}}$	مجموع کار مصرفی پمپ ها
$(\dot{W}_{\text{net}})_{\text{Gas Cycle}}$	نرخ کار خالص تولیدی سیکل گاز
LHV	ارزش حرارتی سوخت (متان)
$\dot{m}_{\text{fuel}}$	دبی جرمی سوخت
FUE	صرفه (بازدهی) سوخت
LP	فشار پائین
HP	فشار بالا
PHR	نسبت توان الکتریکی تولیدی به بخار ارسالی به فرایند جانبی
علائم یونانی	
λ	درصد جرمی هوای نظری توربین گاز
ε_p	بازده اگزرزی کل مجموعه

$X2$	نسبت جرمی بخار طبقه میانی به کل بخار ورودی توربین
$X3$	نسبت جریان جرمی خنک کننده بخار دیسپرهیتر به بخار فشار متوسط
$T1$	دمار بخار ورودی به توربین
IP	فشار متوسط (میانی)
rp	نسبت تراکم توربین گاز بخش مولد گاز
$Tb4$	دمای بخار خروجی پیشگرمکن فشار متوسط و مرحله ی دوم فشار بالا
$Ta6$	دمای گاز خروجی تبخیر کننده ی فشار متوسط
$Tb8$	دمای بخار خروجی پیشگرمکن فشار بالا
$Ta4$	دمای گاز خروجی تبخیر کننده ی فشار بالا
$P5$	فشار پمپ بعد از کندانسور 5
$P16$	فشار دیگ بخار کم فشار 16
$P19$	فشار دیگ فشار متوسط 19
$P22$	فشار دیگ فشار بالا 22
$X1$	نسبت دبی بخار فشار بالا به فشار متوسط
$X2$	نسبت جرمی بخار طبقه میانی به کل بخار ورودی توربین
$X3$	نسبت جریان جرمی خنک کننده بخار دیسپرهیتر به بخار فشار متوسط
$T1$	دمار بخار ورودی به توربین
$P5$	درصد جرمی هوای نظری توربین گاز

مراجع

[14]- ozgur balli, haydar aras, arif hepbasli, exergetic performance evaluation of a combined heat and power (chp) system in turkey, international journal of energy research, wiley interscience, 2007, pp: 849-866.

[6]-moran, m. j., shapiro, h. n., fundamentals of engineering thermodynamics, 4th ed., new york, wiley, 2000

[7]-szargut, j., morris, d.r., steward, f.r., *exergy analysis of thermal, chemical, and metallurgical processes*, hemisphere, new york, 1988, pp.297-309

[8]-patchers, n., combined heating, cooling & power handbook: technologies & applications an integrated approach to energy resource optimization, new york and basel, marcel dekker, inc., 2003

[9]-sirchis, j., combined production of heat and power (cogeneration), elsevier, new york, 1990

[10]-kemp,i.c., pinch analysis and process integration, elsevier, new york, 2007

[11]- randy l.haupt, practical genetic algorithms, second edition, john wiley, new jersey, 2004

[12]-rothlauf, f., representations for genetic and evolutionary algorithms, springer, new york, 2006

[13]- ozgur colpan c., tulay yes-in, energetic, exergetic and thermoeconomic analysis of bilkent combined cycle cogeneration plant, international journal of energy research, john wiley, 2006; pp: 875–894

[1]- m. valdes , j. l. rapún , "optimization of heat recovery steam generators for combinedcycle gas turbine powerplants", applied thermal engineering,2001, pp. 1149-1159

[2]-kehlhofer, rolf h., "combined cycle gas and steam turbine power plants", pennwell 1999

[3]-bejan, a., tsatsaronis g., moran m., *thermal design and optimization*, john wiley and sons inc., u.s.a., 1996

[4]-çengel, y.a., boles, m.a., *thermodynamics: an engineering approach*, 4th ed., dubuque, iowa: mcgraw-hill, 2002

[5]-sonntag, r. e., borgnakke, c., van wylen, g. j., *fundamentals of thermodynamics*, fifth edition, john wiley and sons inc., u.s.a., 1998